

Dış ticaret açığı 2023 yılında %3,2 daraldı.

TÜİK verilerine göre Aralık ayında yıllık bazda sınırlı bir artışla 23 milyar USD'ye yükselen ihracat hacmi 2023 yılının tamamında %0,6 oranında artarak 255,8 milyar USD düzeyine ulaştı. Son aylarda yıllık düşüşün belirginleştiği ithalat hacmi ise Aralık'ta yıllık bazda %11 azalarak 29 milyar USD olurken, yıl genelinde %0,5'lik bir düşüşle 361,8 milyar USD'ye indi. Böylece, 2023'te dış ticaret açığı 2022 yılına göre %3,2 azalışla 106 milyar USD oldu. 2022 yılında %69,9 düzeyinde bulunan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2023'te %70,7'ye yükseldi.

Ödemeler dengesi verileri revize edildi.

TCMB, 2019 yılından bu yana açıkladığı ödemeler dengesi istatistiklerinde hizmetler dengesi, birincil gelir dengesi, doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve diğer yatırımlar kalemleri başta olmak üzere çeşitli revizyonlar gerçekleştirdiğini açıkladı. Bu kapsamda, net hata ve noksan kalemi 2019-2022 yıllarında toplam 1,1 milyar USD, 2023 yılının Ocak-Kasım dönemi için 434 milyon USD tutarında revize edildi.

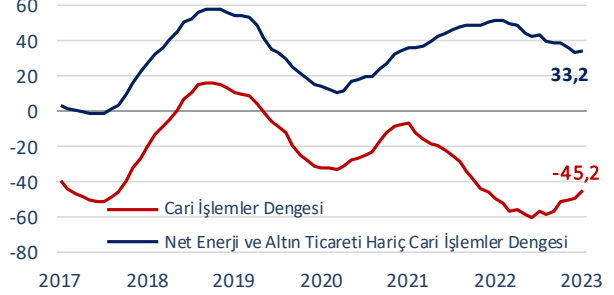
Cari açık 2023 yılında 45,2 milyar USD oldu.

Cari işlemler hesabı Aralık'ta 2,1 milyar USD ile piyasa beklentilerinin altında açık verdi. Aralık'ta net altın ithalatı gerilemeye devam ederek 1,1 milyar USD seviyesinde gerçekleşirken, altın ve enerji hariç cari fazla 4,2 milyar USD oldu.

2023 yılının tamamında cari açık yıllık bazda %8 daralarak 45,2 milyar USD düzeyine geriledi. Bu gelişmede dış ticaret açığındaki daralmanın yanı sıra yıllık bazda %9,9 artan net seyahat gelirleri etkili oldu. 2023 yılında enerji fiyatlarındaki gerilemenin etkisiyle net enerji ithalatı %34,2 oranında azalarak 52,7 milyar USD'ye indi. Öte yandan, 2022 yılında 50,4 milyar USD düzeyinde gerçekleşen altın ve enerji hariç cari işlemler fazlası, 2023 yılında 33,2 milyar USD düzeyine geriledi.

Cari İşlemler Dengesi

(12 aylık kümülatif, milyar USD)

Doğrudan yatırımlarda ılımlı seyir devam etti.

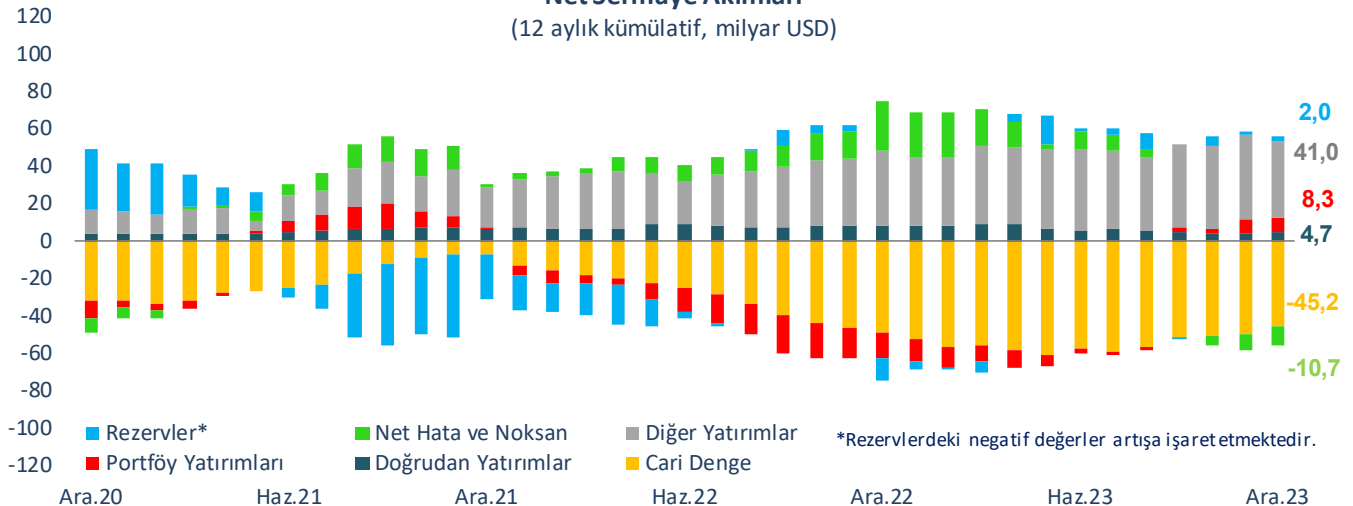
Doğrudan yatırımlar kaleminde Aralık ayında net 317 milyon USD'lik sınırlı bir sermaye girişi kaydedildi. Bu dönemde yurt içi yerleşiklerin yurt dışında net varlık ediniminin 721 milyon USD ile Haziran 2022'den bu yana en yüksek düzeyde gerçekleşmesi dikkat çekti. Aralık ayında yurt içine yönelik net gayrimenkul yatırımları 214 milyon USD ile zayıf seyrini sürdürdü. 2023 yılının tamamında net doğrudan yatırımlar yıllık bazda %46,4 azalışla toplam 4,7 milyar USD oldu. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin Türkiye'de yaptıkları doğrudan sermaye yatırımları bir önceki yıla göre %18,6 azalışla 5,2 milyar USD düzeyine geriledi.

Net portföy girişleri Aralık'ta da devam etti.

Portföy yatırımları kaleminde Kasım ayındaki yüksek girişin ardından Aralık ayında da 1,7 milyar USD'lik net giriş kaydedildi. Aralık'ta yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi portföyünde 1,2 milyar USD ile son 3 yılın en yüksek sermaye girişi gerçekleşirken, borç senetleri piyasasında net alımları 139 milyon USD oldu. Böylece, 2023 yılında portföy yatırımları kaleminde 8,3 milyar USD'lik net sermaye girişi gerçekleşti.

Net Sermaye Akımları

(12 aylık kümülatif, milyar USD)

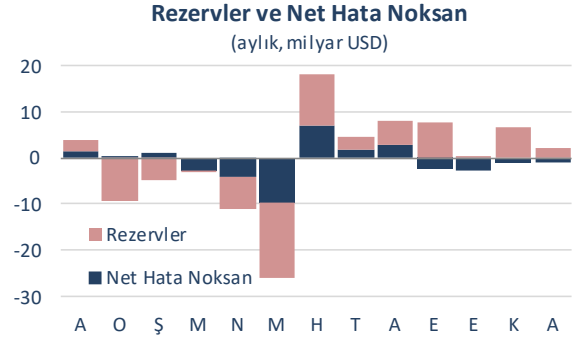
*Rezervlerdeki negatif değerler artışa işaret etmektedir.

Diğer yatırımlarda 3,2 milyar USD net sermaye girişi...

Diğer yatırımlar kaleminde 2023 yılı genelinde gözlenen olumlu seyir Aralık ayında da 3,2 milyar USD'lik net sermaye girişi ile devam etti. Bu dönemde yurt dışı bankaların yurt içindeki efektif ve mevduatı 1,7 milyar USD ile son 6 ayın en yüksek artışını kaydederken, yurt içi bankaların yurt dışı muhabetlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 199 milyon USD yükseldi. Aralık ayında bankacılık sektörü yurt dışından sağlanan kredilerde 401 milyon USD geri ödeme yaparken, diğer sektörler ve genel hükümet sırasıyla 686 milyon USD ve 369 milyon USD net kredi kullanımı gerçekleştirdi. Böylece, 2023 yılında diğer yatırımlar kaynaklı net sermaye girişleri yıllık bazda %2 yükselerek 41 milyar USD oldu. Bu dönemde, uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %115,3, diğer sektörlerde %100,4 düzeyinde gerçekleşti.

Rezerv varlıklar Aralık'ta 2 milyar USD arttı.

Rezerv varlıklarda Haziran ayından bu yana görülen yükseliş Aralık ayında da 2 milyar USD ile devam etti. Böylece, rezerv varlıklarda 2023 yılının tamamında kaydedilen toplam düşüş 2 milyar USD düzeyine geriledi. Net hata ve noksan kaleminde Aralık'ta 1,1 milyar USD, 2023 yılı genelinde 10,7 milyar USD tutarında sermaye çıkışı kaydedildi.

Beklentiler...

OVP'de açıklanan GSYH tahmini dikkate alındığında, 2023 yılında cari açık/GSYH oranı %4,2 düzeyinde gerçekleşti. Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı öncü verilere göre 2024'ün ilk ayında ihracat yıllık bazda %3,6 artarken, ithalat %22 geriledi. Söz konusu veriler dış ticaret dengesinin cari açık üzerindeki olumlu etkisinin Ocak ayında da devam ettiğine işaret etti. 2024 yılında, iç talepte beklenen dengelenmenin yanı sıra başlıca ihracat pazarlarımızdaki ekonomik aktivitenin seyri ile jeopolitik gelişmelerin emtia fiyatları üzerindeki etkisi cari denge açısından belirleyici olmaya devam edecek.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Aralık	Ocak - Aralık	%	
	2023	2022	2023	
			Değişim	
Cari İşlemler Dengesi	-2.091	-49.085	-45.150	-8,0
Dış Ticaret Dengesi	-4.586	-89.600	-86.559	-3,4
Hizmetler Dengesi	2.574	49.665	52.029	4,8
Seyahat (net)	1.696	37.317	41.024	9,9
Birincil Gelir Dengesi	-233	-8.779	-11.213	27,7
İkincil Gelir Dengesi	154	-371	593	-
Sermaye Hesabı	-8	-35	-205	485,7
Finans Hesabı	-3.182	-22.936	-56.050	144,4
Doğrudan Yatırımlar (net)	-317	-8.731	-4.678	-46,4
Portföy Yatırımları (net)	-1.690	13.672	-8.344	-
Net Varlık Edinimi	-364	4.495	2.995	-33,4
Net Yükümlülük Oluşumu	1.326	-9.177	11.339	-
Hisse Senetleri	1.187	-4.038	1.387	-
Borç Senetleri	139	-5.139	9.952	-
Diğer Yatırımlar (net)	-3.153	-40.188	-41.001	2,0
Efektif ve Mevduatlar	-1.892	-35.898	-24.178	-32,6
Net Varlık Edinimi	331	-6.496	3.481	-
Net Yükümlülük Oluşumu	2.223	29.402	27.659	-5,9
Merkez Bankası	-23	7.317	13.512	84,7
Bankalar	2.246	22.085	14.147	-35,9
Yurt Dışı Bankalar	1.677	11.752	10.192	-13,3
Yabancı Para	1.633	7.629	7.143	-6,4
Türk Lirası	44	4.123	3.049	-26,0
Yurt Dışı Kişiler	569	10.333	3.955	-61,7
Krediler	-751	-3.656	-10.749	194,0
Net Varlık Edinimi	-97	-288	-1.660	476,4
Net Yükümlülük Oluşumu	654	3.368	9.089	169,9
Bankacılık Sektörü	-401	-5.752	7.248	-
Bankacılık Dışı Sektörler	686	7.950	1.628	-79,5
Ticari Krediler	-618	-581	-6.127	954,6
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	108	-53	53	-
Rezerv Varlıklar (net)	1.978	12.311	-2.027	-
Net Hata ve Noksan	-1.083	26.184	-10.695	-

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Berkay Arık
Uzman Yardımcısı
berkay.arik@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.